

**ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ:
СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГАЛУЗІ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА
ВІЙСЬКОВИХ ВИКЛИКІВ**

**II-ий МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ**

17–19 КВІТНЯ 2024 РОКУ, УКРАЇНА, ЛЬВІВ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**HOSPITALITY INDUSTRY:
STATE, DEVELOPMENT TRENDS AND
PROSPECTS OF THE INDUSTRY IN THE
CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION
AND MILITARY CHALLENGES**

**II INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL FORUM**

17–19 APRIL 2024, LVIV, UKRAINE

PROCEEDINGS

Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут сталого розвитку ім. В. Чорновола
Кафедра туризму

ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ: СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ВИКЛИКІВ

**II-ий МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ**
17-19 квітня 2024 року, Україна, Львів

З Б І Р Н И К М А Т Е Р І А Л І В

Львів
ТзОВ «Фірма «Камула»
2024

Яремко Юлія, Нікула Параскева, Рутинський Михайло, Гарасим Петро. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ФРАНЦІЇ: СУЧАСНІ ТРЕНДИ	.70
Лепкий Михайло, Матвійчук Людмила. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.	.76
Паленко Людмила. ЗНАЧЕННЯ АВТОРСЬКИХ ЕКСКУРСІЙ В РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ, У ВІДРОДЖЕННІ В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	.83
Паньків Наталія. ТЕНДЕНЦІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ . . .	.87
Несторишен Ігор, Петльовий Михайло. ІННОВАЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	.96
Подпіснєв Денис. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТУРИСТИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ БОЙОВИХ ДІЙ.	104
Кізнєв Алла, Драчинська Катерина. ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ТУРИЗМ: АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ	109
Кривоберець Марина. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ В УМОВАХ ВІЙНИ: РОЗВИТОК ЧИ ВИЖИВАННЯ.	115
Токарева Валентина, Горюнова Катерина. РОЛЬ ПЛАНУВАННЯ У СТРАТЕГІЯХ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ	120
Ейхман Олена. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОСТКОВІДНОГО ТУРИЗМУ.	130
Кузьменко Ольга. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУР КАРПАТСЬКИМ РЕГІОНОМ	138
Поплавська Інна, Кузишин Андрій. РЕГІОНАЛЬНИЙ ЗРІЗ ПОКАЗНИКІВ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	147
Дудяк Ігор. ЗАСАДИ УСИСТЕМНЕННЯ ЗНАНЬ В ГАЛУЗІ ГОТЕЛЯРСТВА	155
Липчук Василь, Липчук Наталія. ВИКЛИКИ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ: ВИБРАНІ АСПЕКТИ.	161

сприйняття і осмисленого прожиття кожної хвилини життя). Соціальна та психологічна реабілітація надасть таким особам змогу змінити соціальну роль в суспільстві, оволодіти технологіями ефективного функціонування в різних умовах перебування, соціально активізуватися у процесі туристичних заходів, трансформувати свій світогляд, розвинути діяльність на самообслуговування і догляд за собою та організувати побут в умовах навколишнього середовища, оволодіти новими знаннями, уміннями та навичками.

Література:

1. *Hiking to Heal Veterans | Veteran car Donations. (2023, August 23). Veteran Car Donations. <https://www.veterancardonations.org/blog/can-hiking-help-heal-veterans-with-ptsd/>.*

2. *Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола [та ін.]; за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: Наук. світ, 2002. – 164 с.*

3. *Ветерани війни піднялися на найвищу вершину Львівщини // Львівська обласна військова адміністрація. <https://loda.gov.ua/news/77350>.*

ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ТУРИЗМ: АНАЛІЗ І ПРОГНОЗУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ

Кізюк Алла Григорівна,

к.геогр.н., доц., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, Вінниця

Драчинська Катерина Вадимівна,

здобувач освітнього ступеня «бакалавр»,
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
Вінниця

Проаналізовано вплив воєн та конфліктів на туризм в Україні після їх завершення. Дослідження ґрунтується на міжнародному досвіді, відзначаючи підвищений інтерес туристів до місць воєнних подій та пам'ятників жертвам. Розглянуто можливості розвитку туризму пам'яті, воєнного туризму та патріотичного туризму в контексті військових конфліктів. Звернено увагу на проблеми екологічного впливу війни на лісові екосистеми та можливості їх використання у зеленому туризмі.

Ключові слова: воєнний туризм, конфлікти, туризм пам'яті, післявоєнний період, екологічний вплив, лісові екосистеми, туристичні ресурси, патріотичний туризм.

The impact of wars and conflicts on tourism in Ukraine after their end is analyzed. The study is based on international experience, noting the increased interest of tourists in the places of military events and monuments to the victims. The possibilities of development of memory tourism, military tourism and patriotic tourism in the context of military conflicts are considered. Attention is drawn to the problems of the environmental impact of war on forest ecosystems and the possibilities of their use in green tourism.

Key words: war tourism, conflicts, memory tourism, post-war period, environmental impact, forest ecosystems, tourist resources, patriotic tourism.

Вивчення впливу війни на індустрію туризму є актуальною та значущою сферою дослідження як з теоретичної так і з практичної перспективи. Конфлікти та війни породжують серйозні економічні, соціальні та культурні наслідки, що можуть негативно впливати на індустрію туризму, економічні показники, соціальний прогрес тощо. Розуміння теоретичних аспектів цього впливу є важливим для розробки ефективних стратегій пом'якшення його наслідків. Розвиток сфери туризму залежить від здатності створювати

нові робочі місця, зростання ВВП та зменшення бідності. Проте військові конфлікти можуть значно зменшити туристичні потоки, сповільнити інвестиції та затримати розвиток інфраструктури, що в результаті може призвести до зменшення кількості створених робочих місць та економічного зростання певних регіонів та країни в цілому.

Вплив війни на туризм вивчається у контексті теорії управління ризиками та кризами. Ця теорія враховує можливі серйозні проблеми, які війни можуть створити для індустрії туризму, та потребує негайної реакції як з боку індустрії, так і з боку урядових структур.

Варто досліджувати ефективність стратегій управління ризиками та кризовим менеджментом у сфері туризму, а також роль міжнародних організацій, таких як Всесвітня туристична організація (UNWTO), у підтримці та відновленні туристичної інфраструктури в країнах, що зазнали війни та кризи. Тому необхідно розробляти та оцінювати ефективні стратегії управління ризиками та кризами в галузі туризму для пом'якшення впливу війни на туристичну діяльність. Крім того, варто розглядати вплив війни на туризм з погляду соціальної відповідальності.

Туризм є ключовим елементом економіки багатьох країн і відіграє важливу роль у їх розвитку. Тому ця галузь має підтримувати місцеві громади, зберігати природне середовище та сприяти мирному і стабільному розвитку. Вплив військових конфліктів на туризм може серйозно підірвати ці обов'язки та призвести до негативних соціальних, економічних та екологічних наслідків.

Теоретичні основи дослідження впливу війни на розвиток туристичної сфери в Україні можуть бути систематизовані згідно з рядом ключових позицій.

Однією з центральних теоретичних позицій є економічний аспект, що аналізує вплив військових конфліктів

на економіку регіону. Цей аспект акцентує увагу на можливих економічних втратах, що можуть виникнути внаслідок війни, таких як зниження прибутків від туризму, втрати робочих місць, пошкодження інфраструктури тощо.

Дослідження економічної складової також може допомогти у вивченні потенціалу економічного відновлення туристичної галузі в післявоєнний період через прийняття політики, спрямованої на підтримку розвитку туристичної інфраструктури, застосування маркетингових стратегій та залучення інвестицій у цей сектор.

Інша важлива теоретична складова – соціально-психологічний аспект, який досліджує вплив конфліктів на сприйняття та ставлення туристів до місць призначення. Соціально-психологічні теорії припускають, що після конфлікту можуть виникнути негативні сприйняття та стереотипи, що згодом посилює негативний вплив війни на туристичну галузь. Ця складова акцентує увагу на важливості підтримки позитивного сприйняття місць призначення та подолання негативних стереотипів у післявоєнний період [3]. Тобто, варто глибше розглядати такий вид туризму, переосмислювати його, для того щоб збагачувати свій внутрішній світ.

Наступною важливою складовою є політологічний погляд, який аналізує вплив політичних факторів на індустрію туризму під час війни. Ця складова акцентує увагу на ролі політичної нестабільності, зусиль у врегулюванні конфліктів та державної політики у формуванні впливу військових дій на туристичну сферу. Політологічний аспект також може досліджувати можливості політичного втручання для підтримки відновлення туристичної галузі в регіонах, що постраждали від військової агресії.

Також, дослідження впливу війни на туризм базується на теорії розвитку туризму. Згідно з цією теорією, розвиток

туризму залежить від економічних, соціальних та культурних факторів, які сприяють збільшенню здатності сектору туризму до створення нових робочих місць, зростання ВВП та зменшення бідності. Проте війна може значно знизити туристичний потік, призупинити інвестиції та розвиток інфраструктури, що в свою чергу може призвести до зменшення кількості робочих місць та економічного розвитку країни [4].

Розуміння цих теорій має важливе значення для розробки ефективних стратегій управління для використання впливу військових конфліктів на туризм та може служити основою для політики, спрямованої на сприяння миру та стабільності, захист навколишнього середовища та підтримку місцевих громад. Дослідження впливу війни на розвиток туристичної діяльності в Україні надає цінну інформацію про економічні, соціальні та політичні чинники, які визначають вплив конфлікту на сферу туризму, а також можливості політичного втручання для підтримки відновлення туристичної галузі післявоєнного періоду.

Хоча на короткостроковому горизонті війна завжди має негативний вплив, в довгостроковій перспективі можуть виникати ситуації, коли вона призводить до певних позитивних наслідків в історичному та туристичному контексті. Післявоєнний період часто характеризується бурхливим розвитком туризму в різних країнах, оскільки туристи виявляють інтерес до наслідків війни та руйнацій та вшанування пам'яті жертв.

Однією з перспективних туристичних галузей у післявоєнний період у країнах, які зазнали війни, може стати «військовий туризм» або «туризм пам'яті», який ґрунтується на вивченні військової історії та відвідуванні місць бойових дій та меморіалів. Наприклад, історичні місця бойових дій після війни можуть здобувати популярність серед туристів, оскільки

вони несуть історичне значення та мають культурний та територіальний потенціал, що сприяє розвитку військового та культурного туризму [2].

Також, важливо враховувати, що війна негативно впливає на всі аспекти лісової екосистеми, що може вплинути на розвиток зеленого туризму. Наприклад, пожежі та вибухи можуть спричинити значні збитки лісовим масивам, що може ускладнити розвиток екотуризму. Необхідно враховувати, що навіть у 21 столітті у лісових масивах час від часу можуть знаходитися нерозірвані снаряди з часів Другої світової війни.

Враховуючи усі ризики, а також можливий потенціал нового виду туризму варто розповісти про найбільш оптимальний шлях розвитку цієї сфери. Одним із напрямків організації місць пам'яті може стати музеєфікація белігеративних ландшафтів. Місця пам'яті, які мають потенціал стати основою туристичних маршрутів України, включають об'єкти, пов'язані з воєнними діями: поля боїв, місця поховань, меморіальні комплекси, пам'ятники, оборонні споруди, музеї та інше. Крім цього, держава має сприяти розвитку національно-патріотичного туризму [1]. Такі кроки звернуть увагу багатьох туристів на нові пам'ятки, а також убезпечать туристів від так званого «еха війни», зробивши туризм у післявоєнний період набагато безпечнішим.

Отже, повномасштабна війна в Україні негативно впливає на розвиток туристичної індустрії в країні та в цілому в Європі. Однак міжнародний досвід країн з післявоєнним минулим підтверджує, що після завершення війни відкриваються нові можливості для розвитку як внутрішнього, так і міжнародного туризму в Україні. В перспективі доцільно розглядати розвиток «туризму пам'яті» (для вшанування пам'яті загиблих під час воєнного вторгнення), «військового туризму» (для висвітлення масштабів руйнацій під час війни) та «патріотичного туризму».

Література:

1. Барвінок Н. В., Барвінок М. В. Вплив російсько-української війни на туризм в Україні та перспективи його розвитку в майбутньому. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-4>. (дата звернення: 25.03.2024).
2. Велике руйнівництво: культурні втрати України під час війни. LB.ua. 2022. URL: https://lb.ua/culture/2022/03/25/510869_velike_ruynivnitstvo_kulturni.html (дата звернення: 28.03.2024).
3. Зейд А. Кассуха Постконфліктні туристичні ландшафти: між спадщиною конфлікту та гібридизацією туристичної діяльності. Open Edition Journals. 2019. DOI: <https://doi.org/10.4000/viatourism.3984>. (дата звернення: 28.03.2024).
4. Романова А. А. Управління розвитком туристичної сфери в умовах збройних конфліктів. Modern Economics. 2018. № 9. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V9\(2018\)-12](https://doi.org/10.31521/modecon.V9(2018)-12) (дата звернення: 25.03.2024).

ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ В УМОВАХ ВІЙНИ: РОЗВИТОК ЧИ ВИЖИВАННЯ

Кривоберець Марина Миколаївна,
к.е.н., доц., доцент кафедри організації
туристичної діяльності,

Міжрегіональна Академія управління персоналом, Київ

У статті обґрунтовано актуальність подальших наукових досліджень розвитку туризму в умовах воєнного стану та його функціонування після бойових дій. Воєнний стан встановлює істотні територіальні і часові обмеження для туристичного сектору, але галузь продовжує працювати у відносно безпечних регіонах. Попереду новий туристичний сезон і проблеми розвитку